

KIEMELÉS KARÁCSONY SÁNDORTÓL

„AZ ÖREG DEBRECENI TANÁROK EMBEREK VOLTAK”

Karácsony Sándor a XX. századi magyar pedagógia történetének egyik legnagyobb egyénisége újra hatni kezd. Olvasva műveit „A magyar észjárás”-címmű például, rájövünk; van hazai forrás, amelyből meríthet a humánus pedagógiai gyakorlat elsajátítására szomjazó lélek. A módszereskedést ugyan elvetette Karácsony Sándor, de nem vetette el az önmagát vállaló és megvalló tanítói magatartást, a tanítványt becsülő mellérendelési elvet. Mintha Rogers is tanult volna Karácsony Sándortól, s mintha Slade is arra az egyetemre járt volna, amelyikre a magyar mester.

„Öreg tanáraink módszere abban különbözött a fiatalokétól, hogy őszintén adták bele a közös munkába egész egyéniségüket. A fiatalok németes módszereskedése úgy viszonylott az ő őszinte odaadásukhoz, mint ahogy a magyar szavak jelentésének szemléletessége a német szavak jelentésének elvontságához viszonylik. Az öreg debreceni tanárok emberek voltak. Szusztogtak, vicceltek, haragudtak, és latinul meg görögül tudtak. A fiatalok két lábon járó „nevelés és tanítás”-absztrahálások voltak, nem is nagyon derült ki, tudnak-e, nem-e.”

A magyar észjárás (Magyar Hírmondó hasonmás kiadás a Magvető Kiadótól/1985) XLI

NYITVA A KAPU A DRÁMAPEDAGÓGIA ELŐTT

Kérdésekre válaszol Zsolnai József, az OKI Főigazgatója

Az elmúlt évtizedek közoktatása igencsak mostohán kezelte az olyan törekvéseket, amelyről úgy vélekedett, hogy veszélyezteti az ún. szocialista nevelést, másként, amely nem egyezik a porosz-orosz iskolarendszer gyakorlatával.

Megtúrt módszernek tekintette a drámapedagógiát is, noha ez a metodika akkorra már a világ számos országában bizonyított, hogy eredményesen képes harmónikus személyiségek formálására, kreatív képességek fejlesztésére, a magyar iskolarendszerbe mégse — vagy éppen ezért — nem férhetett be. Hogy mégis terjedt, s egyre többen érdeklődtek iránta, az annak volt köszönhető, hogy a drámapedagógia honi felfedezői, művelői, akik a közművelődés területén dolgozó pedagógusok voltak, saját hatáskörükben a gyermek- és diákszínházi rendező tanárok közegeben terjeszthették a módszert; kísérleteztek, tanfolyamokat vezettek, kézikönyveket írtak, szakmai munkaközösségeket működtettek.

Ma, amikor a demokratizálódó oktatási rendszerben elvileg minden lehetőség megvan arra, hogy az óvodától a felsőoktatásig, a pedagógusképzésig zöld utat kapjon a drámajáték tanítás, arról kérdeztük Zsolnai Józsefet, az Országos Közoktatási Intézet főigazgatóját; miféle szerepet kap a drámapedagógia a mai magyar iskolában?

— Optimista vagyok e tekintetben, hiszen az új, a készülő oktatási törvény minden jó módszer, program számára biztosítja a működési lehetőséget. **A drámapedagógia, azaz a drámajáték-tanítás, alternatív, választható programként akár azonnal megjelenhetik az oktatás piacán...** — válaszolja a főigazgató.

— Úgy gondolja Tanár úr, hogy van erre fogadókészség iskoláinkban, támogatnák ezt az igazgatók és a tantestületek?

— A drámapedagógiát az anyanyelv vagy más tárgyak oktatásába már eddig is be lehetett csempészni, én azonban azt szeretném, hogy lehetséges legyen ezt legitimizálni. A nehézség abból fakad, hogy a tantestületek egy része ma még nem tartja fontosnak az iskola humanizálását, az önkifejezés, a kommunikáció szocializáló szerepét, a szociális képességek fejlesztését. De tételezzük fel, hogy felismerik a jelentőségét, de mert nem látnak látványos gyors eredményeket, hiszen a drámapedagógiának is legalább 3-4 évre van szüksége ahhoz, hogy mérhető legyen a hatása, kedvüket veszítik. Az igazgatókban, pedagógusokban nincs elég türelem a kiváráshoz. A színjátszásban, a gyermekszínházi játszásban a produkció meggyőző. Éppen ezért én fontosnak tartom, hogy a drámapedagógia mellett a gyermekszínházi játszás is jelen legyen az iskolai nevelő munkában.

— Mit javasol Tanár úr a drámapedagógusoknak, a Magyar Drámapedagógiai Társaságnak, miként folytassák tevékenységüket?

— Legyen nagyobb a propagandájuk, győzzék meg az iskolákat arról, hogy a drámapedagógiát ugyanazok a jogok illetik meg, mint a többi tantárgyat.

— Jónéhány magyar iskolában már bizonyítottak a drámatanárok. Kísérleti vagy állandó jelleggel több helyen is folyik drámapedagógiai nevelés-oktatás.

— Igen, tudom, ezért is hangsúlyozom, le kell írni a tapasztalatokat, el kell készíteni a drámatanítás tantervét, ki kell dolgozni a program választásának feltételeit. Ez volna az első lépés. Aztán a Társaság előterjeszhetné a már elkészült programot, hiszen ők tömörítik azokat az elméleti és gyakorlati szakembereket, akik felelősséggel vállalhatják az említett alternatív tantervi program elkészítését. Arra azonban fel kell készülni, hogy az iskolákban még ezután is többféle akadály tornyosulhat. Kell a megfelelően felkészült ta-